

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ „АНАТОМИЈА И ФИЗИОЛОГИЈА НА ОКО“ ОД ДОЦ. Д-Р БИЛЈАНА ИВАНОВСКА-АЦИЕВСКА, ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, како и Одлуката бр. 2002-219/25 од 307. редовна седница на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет, одржана на 1.9.2023 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- **проф. д-р Невенка Лабан-Гучева** - редовен професор за наставно-научната област офталмологија на Медицински факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип;

- **проф. д-р Страхил Газепов** - вонреден професор за наставно-научната област офталмологија, вработен на Медицински факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип;

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис „Анатомија и физиологија на око“ од авторката доц. д-р Билјана Ивановска-Ациевска, наменет за студентите на прв циклус студии на Медицински факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Медицински факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Скриптата „Анатомија и физиологија на око“ од доц. д-р Билјана Ивановска-Ациевска е наменета пред се за студентите на прв циклус студии на Високата школа по оптометрија, при изучување на предметот Анатомија и физиологија на око.

Според Наставниот план и според Наставната програма, содржината и материјата што се разработува во приложениот ракопис на **скриптата „Анатомија и физиологија на око“** сметаме дека соодветствува на наставната програма и во целост ја опфаќа наставната материја по предметот Анатомија и физиологија на око со фонд на часови 3+3+1, кој студентите на прв циклус студии на Високата школа по оптометрија го изучуваат во првиот семестар. Исто така, може да им послужи и на студентите по медицина при нивното изучување на предметите Анатомија и Офталмологија 2+1+1, на студентите на Високата школа за медицински сестри при изучување на предметот Офталмологија и неа со фонд на часови 2+1+1, како и на студентите по оптометрија на втор циклус студии.

Податоци за обемот на ракописот: Ракописот од материјалот на скриптата „Анатомија и физиологија на око“ е на 89 страници, А4-формат, со проред 1 и со големина на букви 11. Станува збор за концизен труд, кој соодветствува на бројот на часовите, од една страна, и соодветствува според одредбите од Правилникот

за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, од друга страна.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Со оглед на фактот што објавените скрипти и учебници наменети за студентите по оптометрија и офталмологија се од областа на општата анатомија на човекот, оваа скрипта е прв специјализиран материјал конкретно за анатомијата и физиологијата на окото.

Краток опис на содржината: Скриптата „Анатомија и физиологија на око“ на концизен и јасен начин ги разработува основните поими од анатомијата и физиологијата на окото и ги воведува студентите во структурите на окото како специјализиран орган за вид, како и во процесите вклучени во функција на видот.

Материјалот што е понуден во скриптата се состои од неколку дела. Во првите пет поглавја се опишува анатомијата на орбитата, очниот булбус, како и надворешните делови на окото – капаците, конјунктивата и солзниот систем. Се опишуваат и богато се илустрирани сите соодноси кои постојат помеѓу структурите на орбитата и очниот булбус, како и нивната поврзаност со останатите анатомски структури на главата.

Во следните 4 поглавја се опишани предниот сегмент на окото и структурите од надворешната очна обвивка: корнеата, склерата, предната комора, а посебен осврт е даден и на прекорнеалниот солзен филм.

Понатаму во 4 поглавја посебно се обработени анатомските карактеристики и физиологијата на средната очна обвивка (увеата) – ирисот, цилијарното тело и хориоидеата. Опишани се процесите на создавање и истекување на очната водичка, а во посебно поглавје е обработена леќата, процесот на акомодација, како и процесите на стареење на истата (формирање на катаракта).

Во посебни поглавја се обработени внатрешната очна обвивка – ретината и стаклестото тело, при што опширно е опишана и богато е илустрирана нивната комплексна структура и меѓусебни соодноси. Понатаму е даден осврт на физиологијата на ретината и се објаснети основните функции во процесите на формирање на видот.

Во следното поглавје се опишани кранијалните нерви кои учествуваат во процесот на формирање на видот, како и движење на очите. Со многубројни илустрации се објаснети анатомските соодноси помеѓу кранијалните нерви и соседните коскени структури, како и нивните патишта низ мозочното ткиво. Исто така, во посебно поглавје е објаснета васкуларизацијата на окото и неговите помошни структури.

Во последните две поглавја се опишани екстраокуларните мускули, нивната анатомија и функција, како и процесите кои се одвиваат во окото, видните патишта и центрите за вид при формирање на бинокуларниот вид.

Вака конципираниот учебник сметаме дека ќе им биде од голема полза на студентите што ја изучуваат анатомијата и физиологијата на окото како предмет на различните студиски програми на Медицинскиот факултет, но и на специјализантите по офталмологијата при нивните специјалистички студии.

ЗАКЛУЧОК

Според одредбите од Статутот и од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, официјално избраната Рецензентска комисија на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип смета дека поднесениот ракопис **„Анатомија и физиологија на око“** од доц. д-р **Билјана Ивановска-Ациевска** соодветствува да биде учебно помагало, наменет за студентите на прв циклус студии на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Наведената скрипта, со своите научни квалитети, ги задоволува критериумите за објавување како педагошки труд. Рецензентската комисија во состав проф. д-р Невенка Лабан-Гучева и проф. д-р Страхил Газепов му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип да ја објави скриптата **„Анатомија и физиологија на око“** од доц. д-р **Билјана Ивановска-Ациевска**.

Рецензенти

Проф. д-р Невенка Лабан-Гучева, с.р.

Проф. д-р Страхил Газепов, с.р.